

***Jij bent zo mooi anders dan ik,
natuurlijk niet meer of minder maar,
zo mooi anders.
Ik zou je nooit
anders dan
anders willen.***

Hans Andreus

Uit ons zorgbeleidsplan :

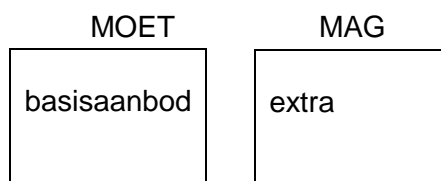
'In ons opvoedingsproject staat de totale ontwikkeling van het kind centraal. Dit houdt in dat wij streven naar het behalen van de eindtermen als minimumdoelen. Wij werken zowel op het vlak van de opvoeding als op het vlak van onderwijs. De beginsituatie van de kinderen is voor elk kind verschillend. Elk kind heeft zijn eigen opvoedingsachtergrond, sociale en financiële achtergrond, zijn mogelijkheden, zijn talenten en zijn tempo. Niet iedereen is even gemotiveerd. In het leerproces kunnen stoornissen optreden van cognitieve aard, van emotionele aard, door ziekte, ... Onze school heeft daar oog voor en daarom staat zorgbreedte bij ons centraal.'

Alle kinderen hebben nood aan onderwijs op maat. Dit moet aangeboden worden door middel van differentiatie, zowel naar beneden als naar boven toe.

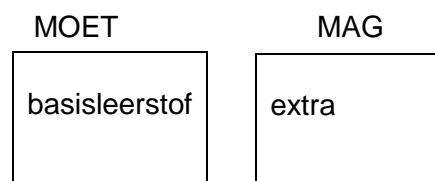
Differentiatie in de kleuterschool en de lagere school

1. VISIE

voor de gemiddelde kleuter

voor de gemiddelde leerling lager

Zoals bovenstaande figuur aangeeft, is basisaanbod/leerstof voor elke kleuter/leerling een verplichting. Er wordt dus zo met basisaanbod/leerstof (net boven hun niveau) omgegaan dat alle kleuters/leerlingen voldoende gestuurd worden. Ook al kost zich inspanssen moeite, toch worden ze verplicht te volharden in wat gevraagd en verwacht wordt. Zich leren inspanssen en leren falen zijn immers heel belangrijk in het proces van 'leren leren'.

Wanneer kleuters/leerlingen de opdrachten omtrent het basisaanbod/de basisleerstof hebben afgewerkt, dan komt er tijd voor wat 'extra' wordt genoemd.

Dit kunnen allerhande opdrachten zijn:

Zoals ander spelmateriaal, een aanbod van oudere of jongere kleuters...

Zoals een boek lezen, werken aan de pc, oefeningen in CW,...

voor de meer begaafde kleuter/leerling

MOET		MAG
Basisaanbod/ basisleerstof	ander werk	extra

Bij begaafde kleuter/leerlingen is de moeilijkheidsgraad van de basisleerstof ontoereikend om ook deze leerlingen te leren zich in te spannen en fouten te leren maken. Doordat dergelijke kleuters/leerlingen minder behoefte hebben aan instructie en aan herhalings- en oefenstof, een hoog werktempo hebben en er bij hen vaak sprake is van een didactische voorsprong is de reguliere leerstof vaak ontoereikend voor dergelijke leerlingen. Daarom kan deze basisleerstof voor hen vaak worden 'ingedikt' (compacting). Indien mogelijk kan er gedifferentieerd gewerkt worden tijdens de instructiefase. De leerkracht kan kiezen voor een korte klassikale instructie waarna de meer begaafde kleuters/leerlingen in principe aan het werk kunnen. Zo krijgen deze kleuters/leerlingen het nieuwe element in de leerstof direct gepresenteerd waardoor hun aandacht behouden kan worden.

Voor kleuters/leerlingen die daaraan behoefte hebben kan een verlengde instructie aangeboden worden. Zo wordt de instructie afhankelijk van de leerbehoefte van het kind en hebben begaafde kleuters/leerlingen ook het gevoel iets nieuws geleerd te hebben. Zo komt er tijd beschikbaar voor 'ander werk' dat ook op een verplichtende manier moet worden aangeboden.

Dit kan op de 8 domeinen van de competenties gebeuren naargelang de behoefte van het kind. Ander werk kan dan worden ingevuld door bijvoorbeeld specifieke opdrachten voor begaafde leerlingen (CW van een volgend jaar, smart games, doolhoven, sudoku, origami, CW uit v.b. map slimmeriken,...)

Dit kan zowel voor taal als wiskunde gebeuren maar ook voor elk vak afzonderlijk, naargelang de behoefte van het kind. Ander werk kan dan worden ingevuld door bijvoorbeeld specifieke opdrachten voor begaafde leerlingen (somplex, plustaak, taaltoppers...)

zodat zij meer mogelijkheden aangereikt krijgen dan basisleerstof alleen om hen net zoals andere kleuters/leerlingen te leren inspanning leveren en te leren falen. Wanneer zowel het resterende gedeelte basiswerk alsook het ander werk werd afgewerkt, dan is er tijd (zoals voor alle kleuters/leerlingen) voor het mogen vervullen van 'extra' taken.

2. PRAKTISCHE UITWERKING (kleuter)

*** differentiatie themawerking**

Binnen deze methodes wordt een ruim aanbod op verschillende niveaus naar voor geschoven.

Door een bewuste selectie te maken kan aan binnenklasdifferentiatie gedaan worden, kan elke peuter/kleuter volgens eigen mogelijkheden een aanbod krijgen.

*** contractwerk**

Naast deze vorm van differentiatie gebruiken heel wat leerkrachten het contractwerk om differentiatie in te bouwen. In 2de/3de kleuterklas wordt dit cw geregistreerd, in 1ste kleuter gebeurt dit mondeling.

Naast het basiscontractwerk werken heel wat leerkrachten met een contractwerk op maat voor enkele individuele kinderen en dit zowel voor zwakkere als sterkere kleuters. Hier wordt zowel gebruik gemaakt van differentiatie in tempo als in aanbod.

Indien er behoefte is aan materialen uit een vorige klas, worden die opgehaald bij de jongere klassen en aangeboden in eigen klas.

*** Evaluatie**

De klasleerkracht geeft feedback op het (andere) werk uit de klas.

Tijdens individuele oudercontacten wordt info doorgegeven aan ouders.

3. PRAKTISCHE UITWERKING (lager)

*** differentiatie taal**

De taalmethodes voorzien binnenklasdifferentiatie in twee niveaus voor lezen en taal oefeningen.

Naast deze vorm van differentiatie gebruiken heel wat leerkrachten ook het contractwerk om differentiatie in te bouwen.

Bij het begin van het schooljaar wordt leestraining georganiseerd. Hiervoor worden leerjaren klasdoorbrekend ingedeeld in leesgroepen van verschillende niveaus.

Voor leerlingen die heel taalsterk zijn voorzien we 'ander werk'

*** differentiatie wiskunde**

Onze wiskundemethode voorziet drie soorten oefeningen : basisoefeningen, oefeningen als verdere inoefening van de basisleerstof en verdiepingsoefeningen.

Voor een aantal leerlingen is zelfs de basisleerstof van het leerjaar waarin ze zich bevinden niet haalbaar. Zij krijgen aanvullende contextoefeningen of werken via curriculumdifferentiatie.

*** differentiatie contractwerk en huistaak**

Heel wat leerkrachten werken met een contractwerk op maat. Hier wordt zowel gebruik gemaakt van differentiatie in tempo als in aanbod.

Ook huistaken worden gedifferentieerd aangeboden.

*** evaluatie**

'Ander werk' wordt net als de reguliere leerstof door de leerkracht geëvalueerd en door de leerling verbeterd. Registratie van dit 'ander werk' komt in het rapport.

4. KANGOEROEKLAS

Alle dieren krijgen de opdracht om in de boom te klimmen. Voor de ene is dit gemakkelijker dan voor de andere. De vis zal de boom nooit kunnen beklimmen. De andere dieren kunnen ook wel eens problemen ervaren onderweg maar geraken er wel geheel of gedeeltelijk. De aap is echter onmiddellijk in de boom. Tegen dat alle anderen er zijn, heeft hij al tien keer de boom doorkruist en kent hij alle takken van binnen en van buiten. Hij verveelt zich ! Zouden er voor hem niet beter moeilijkere bomen geplaatst worden zodanig dat hij wat afwisseling heeft en zich niet verveelt ?

Stel nu dat die boom de leerstof voorstelt en de dieren allemaal kinderen zijn met hun unieke karakters, talenten, beperkingen. Elk kind verdient de nodige steun om de leerstof te beheersen. De vis zal aangepast onderwijs krijgen zodat ook hij zelfvoldoening heeft. De andere dieren krijgen steun naargelang hun capaciteiten. Jammer genoeg, wordt de aap maar al te vaak in de hele schooltijd over het hoofd gezien maar

ook hij heeft nood aan onderwijs op maat, dit dankzij het plaatsen van meerdere bomen en andere, wat moeilijker te beklimmen takken.

Tessa Kieboom

*** visie**

De Centrumschool kiest heel bewust voor een goed uitgebalanceerde zorgstructuur voor meer en hoogbegaafde kinderen. Enerzijds kiezen we voor een sterke differentiatie binnen elke klas, anderzijds werken we met een kangoeroeklas waar de begaafde leerlingen buiten de klas een speciaal voor hen ontwikkeld programma volgen.

Gedurende enkele uren per week worden deze kinderen gegroepeerd in deze klas onder begeleiding van de zorgcoördinator. In de kangoeroeklas werken zij aan gevarieerde opdrachten die buiten het leerstofpakket vallen. Aangezien begaafde kinderen op een andere wijze denken, moeten ook zij de kans krijgen om verschillende denkwijzen en oplossingsmethoden uit te proberen en zelf te ontdekken.

*** doelstellingen**

a. werkhouding ontwikkelen of verbeteren

Het reguliere aanbod is voor (hoog)begaafde kinderen vaak te gemakkelijk of wordt als niet interessant ervaren; de reguliere tips zijn voor hen ook niet echt nodig om een taak tot een goed einde te brengen. In de kangoeroeklas bieden we dan ook veel complexere opdrachten aan. Dankzij deze complexere opdrachten hopen we dat ook de hoogbegaafde kinderen attitudes ontwikkelen die erop gericht zijn werkstrategieën en een werkhouding te ontwikkelen en onder de knie te krijgen.

b. studievaardigheden stimuleren

In de kangoeroeklas wordt gewerkt aan projecten rond wereldoriënterende thema 's die aansluiten bij de interessegebieden van de kinderen. Inhoudelijk vallen de projecten buiten het gewone curriculum.

Door middel van de projecten werken we aan studievaardigheden.

Informatie opzoeken wordt met de nodige kritische blik bekeken.

c. sociaal-emotionele ontwikkeling bevorderen

Hoogbegaafde kinderen hebben een heel eigen sociaal-emotionele ontwikkeling waardoor ze zich vaak anders gaan voelen dan leeftijdsgenoten. In de kangoeroeklas komen hoogbegaafde kinderen in contact met ontwikkelingsgelijken.

Ze leren omgaan met samenwerken, samenspelen, met verliezen en verantwoordelijkheid dragen. Er wordt hoogbegaafde kinderen geleerd op een positieve manier om te gaan met hun kritische ingesteldheid.

*** signaleren en evalueren van hoog- een meerbegaafde kinderen**

Binnen de zorgwerking wordt er frequent formeel overleg per klas georganiseerd.

Op deze overlegmomenten worden de kinderen besproken die mogelijks nood hebben aan meer uitdaging. Zij nemen deel aan de binnenklasdifferentiatie, in de lagere school voor wiskunde en/of taal en eventueel ook WO.

Voor wie de verregaande binnenklasdifferentiatie voor taal, wiskunde en eventueel WO nog onvoldoende blijkt en echt nog 'honger' heeft naar 'meer', kan deelname aan de kangoeroewerking overwogen worden.

*** concrete realisatie**

We splitsen onze werking op in twee groepen die wekelijks 2 lestijden naar de zorgklas komen.

--> 3de kleuter, 1ste en 2de lj : in de zorgklas kleuter onder begeleiding van zoco kleuter

dit gaat door op vrijdag van 10.25 u. - 11.40 u.

--> 2de en 3de graad : in de zorgklas lager onder begeleiding van zoco lager

dit gaat door op vrijdag van 9.20 u. - 11.15 u.

We kiezen bewust voor kangoeroewerking in de voormiddag. Dit betekent dat leerlingen tijdens taal en/of wiskunde uit de klas gaan. Er wordt van hen verwacht dat ze de behandelde leerstof die intussen in de klas aan bod kwam, achteraf op zelfstandige basis inhalen.

*** communicatie naar ouders toe**

Ouders worden bij de start van de kangoeroewerking op de hoogte gebracht via een brief.

Daarin wordt het opzet 'kangoeroeklas' toegelicht en de voorwaarden worden besproken. Ook de evaluatie komt aan bod.

Ouders worden meteen op de hoogte gebracht van wijzigingen in de zorg naar hun kind toe.

Overleg is steeds mogelijk op oudercontacten of tussentijds na afspraak.

Wanneer de ouders zelf de idee hebben dat hun kind nood heeft aan meer uitdaging, vragen wij om zeker contact op te nemen. Het is immers mogelijk dat een kind op school niet toont wat het werkelijk aankan.

*** evaluatie = kangoeroerapport**

Tweemaal per jaar krijgen de deelnemers aan de werking een kangoeroerapport. Dit wordt toegevoegd aan het winter- en aan het zomerrapport.

Dit rapport wordt op voorhand met de leerlingen individueel besproken. Er is ook ruimte voorzien voor zelfevaluatie.

Volgende zaken worden hierin woordelijk beoordeeld : motivatie en inzet, werkhouding, omgang met de anderen en de werkmop. Daarnaast krijgen de leerlingen ook telkens de resultaten van een of meerdere toetsen bij de leerstof die behandeld werd. Ook deze resultaten worden woordelijk toegelicht.